

Matuszewski, Adam

"Po drogach uczonych", T. 1-3, Andrzej
M. Kobos, Kraków 2007-2008 :
[recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 54/1, 219-220

2009

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nym niekiedy przez władze państwowe interwencjom merytorycznym. Autor stwierdza, że w porównaniu z represjami stosowanymi wobec intelektualistów w innych krajach „obozu socjalistycznego”, a także z tymi, jakim podlegali ludzie angażujący się w opozycję polityczną, represje stosowane wobec obrońców wolności kultury i nauki w Polsce były stosunkowo łagodne. Groziło im bowiem jedynie ograniczenie dostępu do publikacji, zakaz wyjazdów, usunięcie z redakcji niskonakładowego pisma, w najgorszym razie relegowanie z wyższej uczelni, a tylko w wyjątkowych wypadkach pozbawiano ich możliwości pracy w wybranym zawodzie. Mimo to jednak autor dowodzi, iż „obrona wolności kultury i nauki była wyrazem cywilnej odwagi, cieszącej się u nas nierównie mniejszą estymą niż odwaga bojowa, a jej tradycje mają ważne znaczenie dla polskiego środowiska naukowego, są bowiem jego konstytutywnym elementem”.

V[iktor] N[ikolaevič] J a g o d i n s k i j: *Aleksandr Aleksandrovič Bogdanov (Malinovskij). 1873–1928*. Moskwa 2006 Rossijskaja Akademija Nauk. Nauka, 267 ss., nlb. 5 ss., 8 k. tabl., il. portr. *Naučno-Biografičeskaja Literatura*.

Książka przedstawia biografię wybitnego rosyjskiego lekarza, filozofa, ekonomisty, literata, działacza politycznego, będącego początkowo jednym z bliższych współpracowników Lenina, a później jego oponentem oraz organizatora opieki zdrowotnej w Rosji – Aleksandra Aleksandrowicza Bogdanowa (Malinowskiego). Jako lekarz i uczonego zasłużył się szczególnie w zakresie hematologii. Był założycielem pierwszego na świecie Instytutu Hematologii i Transfuzji Krwi. Książka zaopatrzona jest w liczne portrety i ilustracje związane z życiem i działalnością Bogdanowa.

Andrzej M. K o b o s: *Po drogach uczonych. Z członkami Polskiej Akademii Umiejętności rozmawia Andrzej M. K o b o s*. T. 1–3. Kraków 2007–2008 Polska Akademia Umiejętności; T. 1. 2007, X, 597 ss., 16 k. tabl., portr. ind.; T.2. 2007, VIII, 708 ss., 16 k. tabl., portr. ind.; T.3. 2008, X, 892 ss., nlb. 2 s. 16 k. tabl., portr. ind.

Trzytomowa publikacja zawiera teksty wywiadów, przeprowadzonych przez autora, z kilkudziesięcioma polskimi uczonymi, członkami Polskiej Akademii Umiejętności. Tak więc w tomie pierwszym zostały opublikowane rozmowy z takimi wybitnymi intelektualistami, jak: Stefan Witold Alexandrowicz, Irena Bajerowa, Andrzej Białas, Iwo Białynicki-Birula, Andrzej Bielański, Krzysztof Ludwik Birkenmajer, Andrzej Budzanowski, Witold A. Cęckiewicz, Wiesław

Czyż, Andrzej Fuliński, Józef Andrzej Gierowski, Stanisław Grodziski, Kazimierz A. Grotowski, Ryszard J. Gryglewski, Jerzy Haber, Andrzej Z. Hryniewicz, Jerzy Janik, Aleksander Koj, Włodzimierz Korohoda, Kazimierz Kowalski, Janusz Krzysztof Kozłowski, Gerard Labuda, Andrzej A. Lasota, Jan Machnik, Jan Marian Małeck, Henryk Markiewicz, Stanisław Mossakowski. W tomie drugim znalazły się wywiady z: Czesławem K. Olechem, Andrzejem Pelczarem, Marią Podrazą-Kwiatkowską, Stanisławem Rodzińskim, Henrykiem Samsonowiczem, Andrzejem Schinzelem, Józefem Siciakiem, Barbarą Skargą, Ryszardem H. Sosnowskim, Stanisławem A. Stabryłą, Andrzejem Staruszkiewiczem, Władysławem Stróżewskim, Adamem Strzałkowskim, Andrzejem Szczeklikiem, Lechem Szczuckim, Piotrem Sztompką, Januszem Tazbirem, Mieczysławem Tomaszewskim, Andrzejem Tramanem, Andrzejem Trzebskim, Michałem Turałą, Jerzym Vertulanim, Stanisławem Waltosiem, Janem Woleńskim, Andrzejem Kajetanem Wróblewskim, Jerzym Lesławem Wyrozumskim, Kacprem Zalewskim, Franciszkiem Ziejką i Andrzejem Zollem. W ostatnim tomie zostały zamieszczone rozmowy z: Leszkiem Balcerowiczem, Marianem Biskupem, Marią Bobrownicką, Marią Bogucką, Mieczysławem R. Chorążym, Bronisławem Chromym, Anną Członkowską, Tomaszem Dohnalikiem, Juliuszem Domańskim, Zbigniewem S. Hermanem, Karolem Joncą, Pawłem Kisielowem, Adamem Łomnickim, Janem T. Łopuszańskim, Adamem Małkiewiczem, Januszem Małkiem, Julianem Maślanką, Andrzejem Mączyńskim, Teresą Michałowską, Wojciechem Narębskim, Ryszardem K. Otrębą, Jerzym Pelcem, Stefanem Pokorskim, Stanisławem Przystalskim, Stanisławem Salmonowiczem, Andrzejem Sewerynem, Adamem Sobiczewskim, Andrzejem K. Tomczakiem, Frankiem Wilczkiem, Wojciechem Wrzesińskim, Januszem A. Zakrzewskim i Maciejem Żyliczem.

Przedstawione wywiady dotyczą nie tylko spraw osobistych rozmówców, ale także niektórych zagadnień z ich warsztatu naukowego, sposobu myślenia oraz spojrzenia na naukę i świat. Do poszczególnych tomów dołączono też szereg barwnych portretów wybitnych polskich uczonych. Wszystkie tomy zaopatrzone są w indeksy nazwisk.

Ks. Roman K r a w c z y k: *Historia starożytnego Izraela. Wybrane zagadnienia*. Siedlce 2008 Akademia Podlaska. Instytut Historii, 160 ss., bibliogr., mapy, il.

Praca dzieli się na dwie zasadnicze części. W pierwszej została przedstawiona historia Izraela do 135 r. n.e. Druga opisuje *Instytucje militarne starożytnego Izraela*, ze szczególnym uwzględnieniem uzbrojenia, organizacji armii, histo-